

Strategie

periode 2008 tot en met 2012

Amstelveen, mei 2008

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Ambitie	3
3. Uitgangspunten	3
4. Te varen koers	4
4.1. Ondersteuning van het primaire proces	4
4.2. Het realiseren van vraaggestuurde expertise	4
4.3. Lesplaatsen met speciale zorg	5
4.4. Vragen aan partners	5
4.4.1. RECs en LGF	5
4.4.2. Jeugdgezondheidszorg van de GG&GD	6
4.4.3. Jeugdzorg	6
4.4.4. Gemeenten	6
4.5. De zorgroute	6
4.5.1. Multidisciplinair overleg/zorgadviesteams	7
4.5.2. Diagnostische capaciteit	8
5. Consequenties	8

*Dit is de koers van het samenwerkingsverband Amstelzijde.
Het geeft de richting aan die het samenwerkingsverband uit wil.*

*De uiteindelijke bestemming ligt nog ver weg.
Hoe die er uiteindelijk uit ziet, zullen we pas merken als we dichterbij komen.*

*Van de weg ernaartoe overzien we alleen het eerste stuk.
Er zullen ons nog wel de nodige verrassingen staan te wachten.*

*Maar de koers is helder. We weten waar we naartoe willen.
Dat is nu het belangrijkste.*

*José Geijssel,
coördinator*

1. Inleiding

Voor u ligt de strategie van samenwerkingsverband Amstelzijde voor de periode 2008 tot en met 2012. Hiermee zet het samenwerkingsverband de koers uit die zij de komende jaren wil varen.

Daarmee wil zij een antwoord geven op de belangrijke ontwikkelingen die de komende jaren op het basisonderwijs afkomen. Het gaat daarbij in eerste instantie om de invulling van de zorgplicht en het begrip "passend onderwijs". Maar ook andere ontwikkelingen zijn belangrijk, zoals de Wet op de Jeugdzorg en de realisatie van Centra voor Jeugd en Gezin.

In deze strategie komen de volgende onderwerpen aan bod.

- De ambitie van het samenwerkingsverband voor de komende jaren.
- De uitgangspunten die daarbij zullen worden gehanteerd.
- De te varen koers.
- En de (organisatorische) consequenties.

2. Ambitie

Alle kinderen in de basisschoolleeftijd in de regio van het samenwerkingsverband kunnen in principe op de basisscholen in deze regio passend onderwijs en "zorg op maat" krijgen.

Met basisscholen worden hierbij alle basisscholen bedoeld, dus ook de speciale scholen voor basisonderwijs. Daarbij wil het samenwerkingsverband aansluiten bij de eigen ontwikkeling en de eigen kracht van de scholen.

Het samenwerkingsverband wil bovenstaande realiseren door een sluitende, gebiedsgerichte aanpak.

N.B. De kern van passend onderwijs is dat voor alle kinderen de kansen op de beste ontwikkeling centraal staan, ook voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften.

3. Uitgangspunten

Uitgangspunten bij bovenstaande ambitie zijn:

- Iedereen is van belang om de ambitie te kunnen realiseren: schoolbesturen, schooldirecteuren én leerkrachten.
- Het samenwerkingsverband moet zich – binnen haar mogelijkheden – richten op de randvoorwaarden die het mogelijk maken de ambitie te realiseren.
- Oplossingen voor ervaren problemen bij het bieden van 'passend onderwijs' moeten de eigen competentie van leerkrachten en schooldirecties vergroten en niet hun afhankelijkheid van anderen. Daarom moet vertrokken worden vanuit de eigen kracht van leerkrachten en schooldirecties.

4. Te varen koers

Allereerst: het realiseren van de beoogde ambitie begint en eindigt met de leerkracht in de groep – het primaire proces. Dat is in eerste instantie een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. Het samenwerkingsverband zal hier echter – in opdracht van de schoolbesturen – een ondersteunende en innoverende rol in gaan spelen. Hier wordt verder op ingegaan in paragraaf 4.1.

Het zwaartepunt van de koers van het samenwerkingsverband ligt de komende periode op het realiseren van de bovenschoolse randvoorwaarden voor het realiseren passend onderwijs. Deze passeren hieronder de revue. Dit is terug te vinden in de paragrafen 4.2. tot en met 4.5.

4.1. Ondersteuning van het primaire proces

Zoals gezegd is het primaire proces eerst en vooral een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. Het samenwerkingsverband zal hier echter een innoverende en ondersteunende rol in gaan spelen. Daarbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan de volgende activiteiten:

- het organiseren van themabijeenkomsten en workshops over verschillende manieren om passend onderwijs vorm te geven;
- het zorgen voor uitwisseling van good practices;
- het nemen van initiatieven waardoor scholen de kans krijgen om expertise te ontwikkelen rond – bijvoorbeeld – handelingsgerichte procesdiagnostiek;
- deskundigheidsbevordering rond bepaalde specifieke barrières die kinderen in hun ontwikkeling kunnen tegenkomen.

Deze activiteiten zullen gericht zijn op alle leden van een schoolteam, dus ook op de leerkrachten.

4.2. Het realiseren van vraaggestuurde expertise

Elke school moet kunnen beschikken over een bepaald basispakket aan expertise. Dit moet bij voorkeur gerealiseerd worden in de vorm van meer deskundige handen in de klas.

De volgende eisen worden aan deze expertise gesteld:

- aansluiten bij de vraag van de scholen;
- hoge kwaliteit;
- betaalbaarheid;
- en schoolnabije organisatie.

Het gaat om flexibel aanbod dat zich voortdurend kan aanpassen aan een veranderende vraag. Het aanbod moet aansluiten bij de reeds aanwezige expertise in en rond de scholen.

Het samenwerkingsverband neemt daarbij de verantwoordelijkheid op zich om deze expertise voor de scholen te bundelen en te verbreden. Ook de expertise van het speciaal basisonderwijs zal bij deze ontwikkeling betrokken worden.

4.3. Lesplaatsen met speciale zorg

Het samenwerkingsverband wil ervoor zorg dragen dat voor alle kinderen die dat echt nodig hebben, lesplaatsen beschikbaar zijn waar speciale aanvullende zorg geboden kan worden. Dergelijke lesplaatsen kunnen in principe op verschillende plekken in het samenwerkingsverband gerealiseerd worden. In dat kader zal ook een plek voor crisisopvang gerealiseerd worden. Van de speciale scholen voor basisonderwijs zal in het licht van het bovenstaande steeds meer flexibiliteit gevraagd worden.

Gezien de ontwikkelingen is het de vraag of het huidige schoolbestuur van de speciale scholen voor basisonderwijs alléén de verantwoordelijkheid over deze scholen moet houden. De randvoorwaarden waaronder deze scholen zich moeten ontwikkelen, rechtvaardigen een gedeelde bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dit versterkt ook het interzuilare karakter van de speciale scholen voor basisonderwijs. Onderzocht moet worden of deze scholen onder de verantwoordelijkheid van de gezamenlijke besturen van het samenwerkingsverband kunnen gaan vallen.

4.4. Vragen aan partners

Om expertise vraaggericht en schoolnabij gerealiseerd te krijgen is het van belang een duidelijke vraag te kunnen stellen aan de verschillende, externe partners van de scholen. De profielen leerlingenzorg van de basisscholen zullen meer zicht geven op deze vraag.

Wanneer gesproken wordt over partners, moet gedacht worden aan:

- de regionale expertisecentra;
- de jeugdgezondheidszorg van de GG&GD;
- jeugdzorg;
- gemeenten.

Aan al deze partners wordt hieronder een paragraaf gewijd.

4.4.1. RECs en LGF

De inzet van de ambulante begeleiding van de RECs moet beter gaan aansluiten bij de vraag van de scholen. Het samenwerkingsverband zal in overleg met haar intern begeleiders die vraag duidelijker gaan formuleren. De expertise van de RECs zal veel schoolnabij georganiseerd moeten worden. De wens van het samenwerkingsverband is in de toekomst zelf te kunnen beschikken over de middelen voor de ambulante begeleiding, zodat zij zelf kan sturen op dit aanbod. Hieraan zitten gezien de huidige wet- en regelgeving nog de nodige haken en ogen.

Het samenwerkingsverband moet wat bovenstaande betreft een duidelijk, gezamenlijk standpunt bepalen.

4.4.2. Jeugdgezondheidszorg van de GG&GD

Wat betreft de jeugdgezondheidszorg (jgz) moet er meer zicht komen op datgene waar men op grond van de Wet op de Collectieve Preventie recht heeft. Die inzet moet in eerste instantie op schoolniveau zijn. De gegevens over het medisch welzijn en de fysieke gesteldheid van een kind moeten het kind volgen bij elke overgang van voorschoolse periode naar schoolse periode én van school naar school. De relevante gegevens van het toekomstige elektronisch kinddossier moeten, wanneer een kind eenmaal op de basisschool zit, zowel voor de jeugdarts/jeugdverpleegkundige als voor de intern begeleider beschikbaar zijn en betrokken kunnen worden in kindbesprekingen. Dit alles met in achtneming van de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

4.4.3. Jeugdzorg

Het is de wens van de Stadsregio Amsterdam om 80% van de vragen aan jeugdzorg via de scholen naar jeugdzorg toe te leiden (dat is op dit moment in 60% van de gevallen zo). Dit veronderstelt een participatie van bureau jeugdzorg in de infrastructuur voor de onderwijszorg met een vergaande mandatering van de eigen medewerkers van bureau jeugdzorg tot het afgeven van indicaties.

4.4.4. Gemeenten

Richting de gemeenten wordt ingezet op het realiseren van één zorgroute voor alle zorgvragen rond kinderen. Wanneer het kind de basisschool bezoekt, zal deze zorgroute moeten aansluiten op de infrastructuur voor de zorg in het onderwijs. Ouders en scholen delen immers gezamenlijk de zorg voor de kinderen en scholen zijn vaak voor ouders het eerste aanspreekpunt bij zorgvragen (vandaar ook de beschreven inzet van de Stadsregio Amsterdam in paragraaf 4.3.3.).

Het is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om de zorg in en om de school te organiseren en daarbij aan te sluiten bij de lokale voorzieningen. Aan de gemeenten zal in het kader van de lokale educatieve agenda worden gevraagd om ten behoeve van deze zorgstructuur een concrete bijdrage/inzet te leveren onder andere middels haar subsidierelatie met een aantal voor de onderwijszorg relevante instellingen.

4.5. De zorgroute

De zorgroute is de route waarlangs speciale hulp en ondersteuning voor een kind gerealiseerd kan worden. Deze route moet eenduidig, transparant en zo snel mogelijk zijn en gepaard gaan met zo min mogelijk bureaucratie.

In de komende periode wil het samenwerkingsverband wat betreft de zorgroute inzetten op de volgende punten.

- a. De school is verantwoordelijk voor passend onderwijs voor de leerling. De trajecten moeten starten in de school, waarbij de school ingebed is een structuur waardoor alle mogelijke vormen van ondersteuning en zorg in

principe voor haar bereikbaar zijn. De school organiseert daarbij het casemanagement¹.

- b. Er worden binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over een standaard die op schoolniveau aanwezig dient te zijn. Daarbij wordt het bestaande multidisciplinaire overleg op de scholen als uitgangspunt genomen.
- c. Streven is indicaties voor regionale expertisecentra, jeugdzorg en AWBZ-zorg, evenals de beschikkingen van het PCL, op bovenschools niveau binnen het samenwerkingsverband voor te bereiden. Dit betekent een verdere uitbouw van de VIA² Amstelzijde.
- d. Vormgeving van een geïntegreerde zorgroute zal tot stand moeten komen in samenwerking met andere partijen die hierbij een rol spelen. Het gaat daarbij wederom over de GGD, de REC's, de gehandicaptenzorg, het particulier circuit, jeugdzorg, de schoolbegeleidingsdienst en het algemeen maatschappelijk werk.
Voor een deel hebben deze partijen een subsidierelatie met de gemeenten. In het overleg met de gemeenten is het dan ook goed om aan te geven welke bijdrage van deze partners wordt verwacht.
- e. Aparte aandacht moet in het kader van de zorgroute uitgaan naar de beschikbare diagnostische capaciteit in het samenwerkingsverband (zie paragraaf 4.4.2.).

Hieronder wordt nader ingegaan op de onderwerpen multidisciplinaire overleggen/zorgadviesteams en diagnostische capaciteit. Beide zijn belangrijke elementen van de zorgroute.

4.5.1. Multidisciplinair overleg/zorgadviesteams

In verband met wat in 4.3. gezegd is over de jeugdgezondheidszorg, de jeugdzorg en de aansluiting bij het lokaal beleid is het van belang dat scholen de beschikking hebben over een multidisciplinair overleg/zorgadviesteam. Een dergelijk overleg behoort tot de primaire zorgstructuur van de school. Hier kunnen scholen en ouders terecht met al hun vragen over de opvoeding en de ontwikkeling van individuele kinderen. In een dergelijk overleg hebben de volgende partijen zitting:

- de intern begeleiders/zorgcoördinatoren van de scholen;
- een orthopedagoog;
- een (school-)maatschappelijk werker;
- vertegenwoordiger van jeugdzorg;
- vertegenwoordiger van de jeugdgezondheidszorg.

Daarnaast kunnen politie, justitie en leerplicht zitting hebben in het overleg. Onderhandeld moet worden met de gemeente(n) over de inzet in deze zorgstructuur door de door haar gesubsidieerde instellingen.

■ _____
¹ De casemanager controleert of er voortgang zit in een zorg- of verwijzingstraject en grijpt in als hier stagnatie op in optreedt.

² VIA = Verwijzing, Indicatie en Advies.

4.5.2. Diagnostische capaciteit

Voor een goed functionerende zorgroute moeten scholen kunnen beschikken over voldoende diagnostische capaciteit.

De komende periode zal breder naar deze materie gekeken worden.

In beeld zal worden gebracht:

- welke vraag er op scholen bestaat t.a.v. de benodigde onderzoekscapaciteit;
- en in hoeverre het bestaande aanbod hierop aansluit.

Vervolgens kunnen voorstellen ontwikkeld worden over hoe een en ander wellicht beter georganiseerd zou kunnen worden.

Een mogelijkheid is wellicht om op het niveau van het samenwerkingsverband een bepaald basisaanbod te realiseren. Voordelen daarvan kunnen zijn: een aanbod dat beter past bij de vraag, de mogelijkheid om zelf als samenwerkingsverband op de kwaliteit te sturen én de betaalbaarheid.

5. Consequenties

De voorgestelde koers sluit aan bij de ontwikkelingen in de gehele regio van de stadsregio Amsterdam. Het kan dan ook winst opleveren om op een aantal terreinen afspraken te maken met de omliggende samenwerkingsverbanden in deze regio.

Een andere consequentie van deze regionale ontwikkeling is dat het in de lijn der verwachting ligt dat ook dat ook de grotere schoolbesturen die maar een enkele school hebben binnen het samenwerkingsverband, zich achter deze interzuilaire, gebiedsgerichte benadering en organisatie van de zorg zullen scharen.

Consequentie van de hier voorgestelde koers is ook dat over de gemaakte afspraken, het gebruik van de bovenschoolse voorzieningen (incl. de speciale scholen voor basisonderwijs) en - in breder opzicht - de herkenbare inzet van middelen rekenschap moet worden afgelegd op het niveau van het samenwerkingsverband. Dit kan alleen, wanneer er objectief wordt gemonitord. Dit kan een nevenopbrengst zijn van één onderwijs-zorgroute. Daar kunnen de feitelijke vragen van de scholen, het gebruik van de beschikbare expertise, het aantal aanvragen voor een indicatie en het gebruik van de gemeenschappelijke voorzieningen worden gevolgd.

Amstelveen/Amsterdam, mei 2008